

Taxa postală plătită în
numerar: No. 24.256—1937.

KELÉRTI ÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy óra 70 lej. Magyarországon: egy évre 60, félévre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz elárúsító kioszkjaiban.

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP
XX. EVFOLYAM. — 33. SZÁM.
Felelős szerkesztő: Szász Endre

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Pop-uca 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza és nem is őrzi meg a szerkesztőség.

Várjuk a kormánynyilatkozatot!

A transzylvániai ügyvédi kamarák sorra véleményét nyilvánítanak a bucaresti zártszám-irányítvány fölött. Azaz a zártszám ma már túlhaladt álláspontnak látszik, mert Istrate Micescu legutóbbi beszédében, — amelyben mellékesen szólva a kisebbségi ügyvédek egyszerűen „román” becézte, — az ügyvédi hivatást kizáróan románokat illető jognak nevezte és haladéktalan szükségnek nyilvánította a másnemzetiségű ügyvédektől megszabadító „fertőtlenítő eljárás”-t. Nehéz jogi vitákba boesátkozni azzal, aki félreterjeszt jogot, humanitást, békeszerződést, alba-iuliai kötelezettséget s nem tart más szem előtt, mint Németország példáját, ahol a lakosság két, vagy három százalékát kitevő zsidósággal szemben csakugyan alkalmazták ezeket az elveket. Még Németországban is különbséget tettek azonban ugyanevezett árják és nem árják között s az ottlévő nemzsidó kisebbségeket sem az állampolgári jogokból, sem a szabad pályákon való elhelyezkedés lehetőségeiből nem rekesztették ki. Nem azért mondjuk ezt, mintha a németországi zsidók életlehetőségeinek megvonását helyeselnék, csak utalunk arra, hogy Istrate Micescu a német példát is tévesen alkalmazza. Románia kisebbségei azonban a lakosságának nem két, vagy három százalékát teszik ki, hanem a legelfogultabb és legönkényesebb statisztikák szerint is legalább husz-huszonöt százalékát. Több milliónyi kisebbségről van tehát szó és köztük legalább másfélmillió magyarról. Ennek a másfélmillió embernek jelentékeny része város-lakó, az állami és közigazgatási állásokba fel nem veszik őket, ha pedig a szabadpályákról is kiesnek, akkor igazán nem áll más előttük, minthogy vándorbotot vegyenek a kezükbe — ámbár annak is nem egy akadálya van, hogy utlevélhez jussanak, — vagypedig az öngyilkosságba meneküljenek.

A kérdés most már az ügyvédi kamarák keretein és államjogi problémává emelkedett azzal, hogy a Magyar Párt parlamenti képviselői — Gyárfás Elemér és Abrudbányai Ede, — a szenátus, illetve a kamara színe elé vitték. Nagyon helyesen, mert az ügyvédi kamarákban felburjánzott kisebbségellenes agitáció immár a békeszerződések és az alkotmány elleni izgatásokká fajultak. Demokratikus államokban a parlamentre vár az a kötelezettség, hogy nyíltan megmondja véleményét. Tudjuk azt is, hogy a parlamenti többség a kormány irányítása alatt áll, tehát a kormányra hárul az a feladat, hogy félreértést nem tűrő formában fejezze ki rosszallását a förtétek fölött s a hajánál fogva előráncigált vitát olyan irányba terelje, hogy az visszaadja a jog és alkotmánytisztelést tekintélyét.

Falra hányt borsó volna Istrate Micescunak azt magyarázgatni, hogy a román ügyvédek tulajdona és vezető szerepe az egész vonalon biztosítva van úgy is és ezenfelül a román ügyvédség olyan előnyös helyzetbe jutott a kisebbségi jogászokkal szemben, hogy az utóbbiak megrendült egzisztenciális helyzete máris megmutatja a jövő, kisebbségi szempontból vigasztalónak egyáltalában nem mondható képét. A Magyar Párt nem is Istrate Micescuval vitatkozik, nem a dékán urulvénmes temperamentumával, hanem a kormányt figyelmezteti kötelességére. A kormány nemcsak a román többség érdekeit és jogait tartozik védeni és szolgálni, hanem minden állampolgárét. Magyar, német, török, bolgár, orosz, zsidó, tót és szerb lakosai is vannak ennek az országnak s arról még nem hallottunk, hogy valaki szöbáhozta volna állampolgársági jogaik megvonását. Szóaljjon meg hát végre a kormány és vessen gátat az ok nélkül felidézett viszály további súlyosbodásának. Várjuk tehát a kormánynyilatkozatot.

Döntő szakaszához érkezett el a spanyol polgárháboru

Malaga elfoglalása nemcsak elszigetelt hadisiker, mert megnyitja az utat Valencia felé — Madrid körül is fontos támaszpontokat foglaltak el a nemzetiek s majdnem teljesen körülférték a fővárost

Huszezer olasz foglalta el Malagát német irányítás mellett

A spanyol polgárháboru néhány hónap óta állóhárcba alakult küzdelmei új és hatalmas lendületet vettek Malaga elfoglalásával. A nemzeti hadsereg erőfeszítései pár nap alatt meghozták a nagy győzelmet s a jelek szerint a Madrid elleni támadás eljutott döntő szakaszához. Sevillai jelentések szerint a főváros bekerítése körülbelül meg is történt már s csupán egyetlen út áll már nyitva a madridi védősereg számára, hogy érintkezést tartson fenn Valenciával. Malaga elfoglalása azonban Valenciát is fenyegeti s ilyen körülmények között máris szó van arról, hogy a kormány székhelyét ismét áthelyezik. Nem praktikus dolog jóslásokba beleboesátkozni, de a haretéri helyzet mai állásából mégis arra kell következtetni, hogy a tavaszi hónapok alighanem el fogják dönteni a véres polgárháborut, amely amellet, hogy százezreknek ontotta ki az életét, majdnem helyrehozhatatlan károkat okozott Spanyolország műtörténeti kincsében.

A hadiszerencének váratlan megfordulását kétségkívül összefüggésbe kell hozni azokkal a nagyobbszabású csapat- és hadianyag-

szállításokkal, amelyekkel Németország és Olaszország mostanában gyors iramban halmozta el Franco kormányát. Amíg a szovjetsegítséget lényegesen nehezebb körülmények között tudják eljuttatni a köztársaságiakhoz, Szovjetország belpolitikai nehézségei még kevésbé tették lehetővé az orosz támogatását. Ezt a pillanatot igen ügyesen használta ki az olasz és német politika, meggyorsították a hadianyagszállítást, újabb meg újabb csapatállításokat bonyolítottak le és ilyenformán sikerült is a nemzeti kormány javára fordítani a hosszú ideig váltakozó szerencsével folyó harcokat. Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy Malaga elfoglalása lélek-tanilag is nagy befolyással lesz a harcoló felekre, az egyiket — Francoékat — a győzelem kiaknázására buzdítja, a másikat, — a valenciai kormányt, — pedig érthetően elcsüggeszti, a vörös katonák harc-képességét lecsökkenti. Ha hozzávesszük még az orosz támogatás akadályait, logikusan állapíthatjuk meg, hogy a nemzeti csapatok joggal bizhatnak győzelmi esélyeik megerősödésében.

Malaga elfoglalásának részletei

(Páris, február 9.) A spanyol nemzeti csapatok malagai győzelmét a nemzetiek birtokában levő városokban mindenütt örömmünnepekkel ülték meg. Sevillában hatalmas tömeg tüntetett Franco tábornok lakása előtt.

Malagát az ostrom után siralmas állapotban találták. A belváros több helyen ég. A legtöbbet szenvedett az a városnegyed, amelyben a székesegyház áll. Maga a templom is erősen megrongálódott, kincseit a vörösök magukkal vitték.

A győzelemről kiadott hétfő esti hivatalos jelentés közli, hogy a nemzetiek nagyon sok hadianyagot zsákmányoltak. Egy kis harc-vonalon tizenkét ágyu, nyolcvan gépfegyver, többszáz puská, egy repülőgép és tízmillió töltény került kezükbe. A menekülő köztársaságiak több csapatát körülfozták s ezek rövid harc után megadták magukat. A malagai kikötőben két ágyunaszád és több kereskedelmi

hajó került a nemzeti hajóhad birtokába. Az egyik hajó fedélzetén háromszáz tuszt találtak. A hajót a vörösök fel akarták gyújtani, ebben azonban megakadályozták őket, a tuszokat őrző tíz katonát sikerült rövid harcban lefegyverezni s a tuszokat kiszabadították.

A Malagából kivonult vörösök ellen-támadása

A Malagából kivonuló vörösök a várostól északra, a Cordova Granada közötti szakaszon ellentámadással kísérleteztek, támadásukat azonban visszaverték.

Elfogták Kléber-Fekete magyar vörös tábornokot

(Páris, február 9.) A „Matin” jelentése szerint a nemzeti hajóhad által Malaga előtt elfogott vörös hajón a nemzetiek kezébe került

Kléber-Fekete magyar kommunista tábornok is, aki kevéssel azelőtt érkezett meg Madridból, hogy átvegye a malagai hadműveletek irányítását.

Tizenháromezer halott Malagában

(London, február 9.) A „Daily Mail” híre szerint a malagakörnyéki harcokban összesen tizenháromezer ember vesztette életét. A vörösök különösen sok szellemi foglalkozású embert gyilkoltak le. *Egyedül Malagában nyolcezer az áldozatok száma.* A „Daily Telegraph” azt írja, hogy a malagai győzelem végleges befolyást gyakorolhat a polgárháborúra, mivel a köztársasági csapatokat egy fontos kikötőtől fosztotta meg, a nemzetiek viszont újabb közlekedési lehetőséget kaptak Marokkóval és megtámadhatják Valenciát.

Madridot a körülzárás veszélye fenyegeti

A salamancai nemzeti rádió híre szerint a nemzeti csapatok Madrid körül is nagyjelentőségű sikert értek el. Véglegesen elvágták a Madrid-Valencia közötti országutat s így a spanyol fővárosnak a tengerparttal nincs közvetlen összeköttetése.

Elérkezett a madridi ostrom utolsó fejezete

(Páris, február 9.) A Madrid körüli harcokról a következőket jelentik: „A Havas-ügynökség közlése szerint a nemzetiek elérték azokat a magas fensikokat, amelyek a Madrid közelében levő Jarama folyót uralkodják. A harc vonal itt ötven kilométer hosszú. A dombos talaj megkönnyíti a védekezést, a nemzetiek legutóbbi rohamai következtében azonban a miliciának vissza kellett vonulnia. A nemzeti csapatok elfoglalták Cobenterast és Espolent. A köztársaságiak közül nagyon sokan kénytelenek voltak megadni magukat.

Egy újabb jelentés szerint a nemzeti csapatok elfoglalták Madrid közelében Vaciat a Manzanares és Jarama folyók találkozásánál. Vacia elfoglalása a Madrid körüli harcok legfontosabb eredménye a főváros ostromának megkezdése óta — amint a Havas jelenti. A Madridból kivezető hét ut mindenikét most már nemzetiek szállították meg. A nemzeti csapatok meg vannak győződve, hogy elérkezett a Madrid elleni ostrom utolsó fejezete. A köz-

Német hadvezetőség irányította Malaga ostromát

(London, február 9.) A Reuter-ügynökség azt jelenti, hogy Malagát huszezer olasz, több ezer német és marokkói katoná foglalta el több mint száz olasz harci kocsi támogatásával. A támadást a német tengeri hadvezetőség irányította az „Admiral Graf Von Spee” hadihajó fedélzetéről.

Tovább menekül a valenciai kormány

(Páris, február 9.) Egyes francia lapok úgy vélik, hogy Malaga elfoglalása miatt a Caballero-kormány rövidesen kénytelen lesz elhagyni Valenciát. Barcelonában nem látnak szívesen a valenciai kormányt, mert attól tartanak, hogy Caballero beavatkozik Katalónia belügyeibe.

Franco tábornok hadseregének zöme jelenleg Madrid és Malaga között áll s Albacetat és onnan közvetlenül Valenciát fenyegeti.

társasági csapatok már csak Guadalajara felé és a Cuenda—valenciai úton hosszú és bizonytalan kerülővel kísérelhetik meg a menekülést. A nemzetiek hadseregének vezető körei szerint, ha a légköri viszonyok nem rosszabbodnak, a Madrid elleni támadást megszakítás nélkül folytatják.

A benemavatozás — személynyvesztés

(Páris, február 9.) A spanyol háborúba való benemavatozás ellenőrzésének életbeléptetése még mindig késlekedik. Az „Echo de Paris” szerint a Londonban átnyújtott német és orosz válaszok feltételeket állítanak fel és felvilágosításokat kérnek, úgy, hogy újból tanácskozásokra van szükség. Az „Oeuvre” azt írja, hogyha az állítólagos önkéntesekre vonatkozó tárgyalások még hónapokig elhúzódnak, ez alatt pedig a németek és olaszok nagy számú csapatokat küldenek Spanyolországba, Franciaországnak és az egész világnak meg kell állapítani, hogy a benemavatozás egyoldalú, nyílt beavatkozássá lett s ebből le kell vonni a következtetéseket. A lap szerint Malaga elfoglalása is a berlini és római támogatásnak tulajdonítható. Malagát tulajdonképpen az olaszok foglalták el. Franco legközelebbi célpontja kétségtelenül Madrid, valószínű, hogy újabb segítséget fog kapni Berlintől és Rómától.

Ma mindenki gyorsan él...

gy gyorsan is használódik el. A létért való küzdelem ma fokozott feladatok elé állítja az emberiséget és ezt a hajszát a szervezet sínyli meg. Legelőször is az idegrendszer és az emésztőszervek fáradnak bele a fokozott tempóba és a legkülönfélébb gyomor, bél, máj, epe és vesemegbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai GASTRO D. az idegeken keresztül fejti ki gyógyító hatását, így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkitűnőbb eredményeket érték el vele fenti megbetegedések esetében.

GASTRO D. kapható az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

másik lábát is el kellett távolítani. Hiába követtek el az orvosok mindent, hogy életben tartsák, Moța másnap belehalt sérüléseibe. Vasile Martint viszont gránát érte s borzalmasan összeroncolt.

A cernautii székesegyházban hétfőn délután három órakor husz lelkész részvételével három óráig tartó gyászzentisztelet volt.

A gyászzvonat körutja az országban

Kedden délelőtt a Moța és Marin koporsóit szállító különvonat elindult Cernautiból. A halottasvonat a következő útvonalon halad végig: Pascani, Bacau, Tg-Ocna, Ghimes, Petru Rares, Gheorgheni, Tg-Mures, Războeni, Cluj, Războeni, Alba Iulia, Orăștie, Sibiu, Râmnicul Vâlcea, Slatina, Pitesti, Bucuresti. A fővárosba csütörtök reggel 11 óra 50 perckor érkezik a vonat. Orăștie, Moța szülővárosában a két koporsót szállító vonat félórát vesztegel.

Gyászzentisztelet lesz szerdán délután a clujt állomáson

A cluji Petru Maior diákkör hatalmas, gyászkeretes plakátokon hívja fel a közönség figyelmét arra, hogy a koporsókat szállító vonatot szerdán délután halad városunkon keresztül. Tizenkét órakor az állomás előtti téren Nicolae Colan görögkeleti püspök nagy lelkészi segédlettel gyászzentisztelet tart.

— Újabb devizapanamát lepleztek le a fővárosban, Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint Bucurestiben újabb deviza csempészési ügyet lepleztek le. A hatóságok figyelmét a Gross-Cagero ügygel kapcsolatos vizsgálat terelte a szobanforgó devizacsapásta. Egy németországi festéknemű behozatali cégről volt szó, amelynek vezetőjét hétfőn már ki is hallgatták.

— Antiszemita zavargások Vilnában. Varşóból jelentik: A vilnai egyetemen újabb zsidóellenes zavargások voltak. A nemzeti érzelmi diákok hétfőn husz zsidó diákok megvertek és tizet súlyosan megsebesítettek. Rubins toin vilnai rabbi és képviselő háza előtt bomba robbant. Litele városkában számos zsidó tüzetet megtámadtak és szétromboltak.

— Elvisejhetetlen a drágaság Franciaországban. Párisból jelentik: Franciaországban bizonyos gyártmányok árai az utóbbi időben nagy emelkedést mutatnak. A nemzeti gazdasági minisztérium közleményt adott ki s eszerint rövidesen intézkedéseket fognak tenni a francia nemzetgazdaságot fenyegető drágaság elhárítására.

— Ön mit gyűjt? Gyakorlati vezető, képek, szobrok, metszetek, fayance, porcellán, vezető 79 lei.) Fővárosi Könyvkiadó kiadása, kapható mindenütt, vagy Lepagenál, Cluj. Postán utánvéttel.

Romániába érkeztek a spanyol fronton elesett román légiónisták koporsói

Hitler és Franco koszorút a ravatalon — Clujon szerdán délután halad keresztül a halottasvonat — Cantacuzino tábornok beszámolója a két légionista haláláról

(Bucuresti, február 9.) A spanyol földön elesett román légiónisták koporsóit szállító vonatot vasárnap éjszaka érkezett a lengyel-román határon levő Ghica Voda határállomásra. A vonat hétfőn délelőtt futott be Cernautiba. A pályaudvaron hatalmas tömeg és egész sereg lelkész várta a vonatot megérkezését. Az egybegyűltek néma csendben hallgatták meg a jelentést, amelyet Cantacuzino tábornok tett Zelea Codreanunak. A jelentés a következőképpen hangzott:

— A Spanyolországból visszatérő legény-ségi állománynak két halottja, egy sebesültje, két betege és két egészséges embere van.

Zelea Codreanu ezután megölelte Cantacuzino tábornokot és a Spanyolországból visszaérkezett légiónistákat, majd a menet a székesegyházba vonult. Itt ravatalozták fel ideiglenesen Jon Moța és Vasile Marin koporsóit. A ravatalon csupán két koszorú van, az egyik Hitler birodalmi vezéré, a másik Franco tábornoké. A többi koszorút a ravatal mellett helyezték el.

A koporsókat a közönség sürgetésére sem nyitották ki, jöllehet mindkét elesett légióná-

rius holttestét bebalzsamozták. Azért történt ilyen intézkedés, mert mindketten borzalmas sebesüléseket szenvedtek.

Hogyan halt meg a két légionista?

Cantacuzino tábornok részletesen elmesélte a két légionárius halálának körülményeit. Moța mindkét lábán súlyos sérülést szenvedett a fronton. Kórházba szállították s ott ballábát több levágták. Néhány óra múlva

MA szerdán: GEORGES GENIN

a párisi NAGYOPERA TENORISTÁJA

énekli a **Román Operában** a **FAUST** címszerepét. **12-én** a **BOHÉMÉLET-ben** (RUDOLFO) szerepét.

Siessen váltson jegyet!